

Årsmelding for Folkehelsealliansen i Trøndelag Perioden 5.10.2018 - 1.10.2019

I. Arbeidsutvalgets sammensetning

- Steinar Krokstad (leder), HUNT forskningscenter NTNU
- Kristine Svendsen (nestleder og medlem av AU), LO i Nord-Trøndelag
- Dina von Heimburg (medlem av AU), Kommuneregion Verdal, Levanger og Frosta
- Paul Georg Skogen (medlem av AU), Helse Nord-Trøndelag HF
- Frode Tiller Skjervø (medlem AU), Trygg Trafikk
- Frode Mo/Betsy Sand (vara til AU med møterett), Nasjonalforeningen for folkehelsen
- Kyrre Kvistad (sekretær), Trøndelag fylkeskommune har ivaretatt sekretariatsrollen i alliansen.

II. Folkehelsealliansen

Folkehelsealliansen består i dag av 38 unike medlemmer. Det er fortsatt en ambisjon om å øke antallet medlemmer i alliansen. Kommunene deltar gjennom sine kommuneregioner.

Folkehelsealliansen har møter to ganger i året, i tillegg arrangerer alliansen en årlig regional folkehelsekonferanse.

Trøndelag fylkeskommune ivaretar sekretariatsfunksjonen i alliansen. Dette i kraft av sin rolle om å samordne folkehelsearbeidet i fylket (hjemlet i Folkehelseloven).

III. Arbeidsutvalgets møter

AU har i perioden hatt til sammen 10 møter. Fire møter ved HUNT forskningscenter i Levanger og seks skype-møter. Arbeidet i AU har vært sentrert rundt planlegging av ABC-satsingen og alliansens aktiviteter i perioden. (10.12. HUNT fs, 7.1. HUNT fs, 4.2. HUNT fs, 26.3. Skype, 26.8. Skype, 2.9. Skype, 9.9. HUNT fs, 16.9. Skype, 20.9. Skype, 30.9. Skype).

IV. Arrangementer

a) 5. oktober 2018 – *Folkehelsekonferansen 2018* ved Scandic Hell Hotel i Stjørdal

Konferansen samlet i alt 102 deltakere.

Folkehelsekonferansen 2018

A
GJØR NOE AKTIVT

B
GJØR NOE SAMMEN

C
GJØR NOE MENINGSFYLT

Bedre mental helse med

Program 5. oktober 2018 – Scandic Hell Hotel, Stjørdal

Møteleder: Kyrre Kvistad

8.30 – 9.00	<i>Oppmøte/registrering/kaffe</i>	
9.00 – 9.15	<i>Åpning - kunstnerisk innslag</i>
v/ Kulturpatruljen Namsos	
9.15 – 10.00	<i>Act Belong Commit - programmet i Danmark</i>
<i>Hvordan lykkes i Norge?</i>

v/ seniorforsker Vibeke Koushede, Statens Institut for Folkesundhed | |
| 10.00 – 10.15 | <i>Folkehelsearbeidet i Norge – sett fra Stortinget</i>
<i>Kan ABC bli en nasjonal satsing?</i>

v/ stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol | |
| 10.15 – 10.30 | <i>Folkehelsealliansen i Trøndelag kan bli spydspiss for</i>
<i>ABC-satsing i Norge, men da må alle ta partnere ta tak!</i>

v/ daglig leder Steinar Krokstad, HUNT forskningssenter NTNU | |
| 10.30 – 11.00 | Pause | |
| 11.00 – 11.20 | <i>ABC på alle arenaer - fra Shanghai til Rørvik kai!</i>
<i>Innledning til workshop</i>

v/ folkehelsekoordinator Dina von Heimburg, Levanger kommune | |
11.20 – 13.00	WORKSHOPS	
13.00 – 14.00	Lunsj	
14.00 – 14.10	<i>Folkehelseprisen 2018 – utdeling!</i>	
14.10 – 14.25	<i>Inntrykk fra nordisk ABC-konferanse i Oslo</i>

v/ daglig leder Steinar Krokstad, HUNT forskningssenter NTNU | |
| 14.25 – 14.45 | <i>Plenumsdiskusjon</i> | |
| 14.45 – 15.00 | Pause med kaffe/frukt | |
| 15.00 – 15.30 | <i>Fylkeskommunen trenger partnere i folkehelsearbeidet!</i>
<i>Heia Folkehelsealliansen! Heia ABC! Heia Trøndelag!</i>

v/ fylkesdirektør Karen Espelund, Trøndelag fylkeskommune | |
| 15.30 | <i>Avslutning</i> | |

Foredragene fra konferansen finner du her: www.trondelagfylke.no/fit.

b) 28. mars 2019 – Vår møte ved HUNT forskningscenter i Levanger

Vår møtet samlet 52 deltakere.

Program torsdag 28. mars 2019

Klokkeslett	Tema
09.30 – 10.00	Oppmøte/registrering/kaffe
10.00 – 10.20	Åpning – velkommen «ABC for Folkehelsealliansen» v/ Steinar Krokstad, leder i Folkehelsealliansen i Trøndelag
10.20 – 10.50	Frivillig.no – hva kan våre erfaringer si om å ta i bruk ABC i kampanjearbeid? v/ Siri Holm Lønseth, politisk rådgiver i Frivillighet Norge
10.50 – 11.15	Røde Kors som koordinator for ABC-satsingen i Trøndelag v/ Jannike Bostad, enhetsleder prosjekt og lokalt ansatte Røde Kors Trøndelag
11.15 – 11.30	Pause
11.30 – 12.00	Prosperas bidrag til ABC-satsingen - hvem er vi, hva gjør vi og hvordan kan alliansepartnerne bidra til ABC-satsingen? v/ Anniken Aasen, prosjektleder for pro bono-prosjektet hos Prospera
12.00 – 12.45	Lunsj
12.45 – 14.15	Workshop. Innledning v/ Kyrre Kvistad, sekretariatet for Folkehelsealliansen - ABC som arbeidsmetode. Hva betyr det for dere? - ABC som folkeopplysning. Idéer til kampanjen. - ABC på forskjellige arenaer. Kreative forslag? - ABC prosjekter. Forslag til konkrete prosjekter/tiltak.
14.15 – 14.30	Fruktpause
14.30 – 15.00	Gjennomgang av workshop
15.00	Oppsummering og avslutning

Steinar Krokstad, leder av Folkehelsealliansen i Trøndelag, innledet fagdagen med litt reklame for boka «Factfulness» av Hans Rosling. I boka viser Rosling hvordan vi alle kan kvitte oss med et foreldet bilde av verden. Bare gjennom å ha et verdensbilde basert på fakta kan medborgere, politikere og bedriftsledere ta gode beslutninger i vår globaliserte samtid. Foto: Kyrre Kvistad, Trøndelag fylkeskommune

De ulike innleggene fra vår møtet finner du her: www.trondelagfylke.no/fit.

V. Folkehelseprisen 2018

Under folkehelsekonferansen 5. oktober ble *Folkehelseprisen 2018* tildelt professor Geir Arild Espnes for sitt mangeårige engasjement for å sette folkehelse på dagsorden nasjonalt og internasjonalt. Espnes har drevet forskning, undervisning, foredrag, prosjektutvikling og nettverksbygging for å fremme folkehelsen. I 2009 stod han bak etableringen av *Senter for helsefremmende forskning*, et senter som i dag har knyttet til seg 30-35 forskere gjennom et bredt spekter av forskning på helsefremming blant ulike grupper og på ulike arenaer. Prisvinneren har etablert det norske nettverket for helsefremming, men er også initiativtaker til etableringen av *European forum for health promotion reseach*. Et langvarig samarbeid med Australian National University, University of Papua New Guinea og etablering av et nytt helsefremmende senter i Singapore, vitner om en prisvinner med gjennomslagskraft og høg faglig integritet. Sist, men ikke minst, Geir Arild Espnes er også aktiv i politikken og benytter enhver anledning til å fremme behovet for en bedre folkehelse for alle!

Geir Arild Espnes (til høyre) med Folkehelseprisen 2018 - diplom og glasskunst laget av kunstneren Heidi Mitsel Bullen. Prisutdeler var Steinar Krokstad, leder av Folkehelsealliansen i Trøndelag.
Foto: Robert Brembo Ottem, Trøndelag fylkeskommune

VI. ABC for bedre mental helse i befolkningen

A

GJØR NOE AKTIVT

B

GJØR NOE SAMMEN

C

GJØR NOE MENINGSFYLT

Folkehelsealliansens årsmøte vedtok 4. oktober 2018 at ABC for bedre mental helse skal være Folkehelsealliansen i Trøndelag sitt hovedtema/satsingsområde for perioden 2019-2021.

Røde Kors og Folkehelsealliansen i Trøndelag har fått tre millioner kroner fra Gjensidigestiftelsen til et prosjekt som skal spre kunnskap om hva som gir sunn psykisk helse og forebygger psykiske utfordringer i befolkningen i Trøndelag. Prosjektet skal gå over tre år og startet opp i august 2019 da nyansatt prosjektleder Lisbeth Lein startet i stillingen. Røde Kors er formell prosjekteier på vegne av Folkehelsealliansen i Trøndelag og prosjektleder er ansatt i Røde Kors.

Det overordnet målet for prosjektet er bedre psykisk helse i befolkningen, og styrket bærekraft i Trøndelag. Dette skal skje i en folkehelseaksjon/-kampanje ved hjelp av ABC-konseptet (Act, Belong, Commit). Aksjonen/kampanjen skal realiseres gjennom partnerne i Folkehelsealliansen i Trøndelag.

a) Prospera

Som et ledd i utviklingen av prosjektet ble stiftelsen [Prospera](#) vinteren/våren 2019 engasjert i et kartleggende forprosjekt som kunne danne grunnlag for påtroppende prosjektleder og det videre arbeidet framover. Prospera avleverte sin sluttrapport den 13. juni 2019 og den inneholder mange relevante innspill for videre oppfølging (Prospera-rapporten vil bli gjort tilgjengelig i sin helhet på ABC-prosjektets egen nettside).

Prospera

prosjekt

A

GJØR NOE AKTIVT

B

GJØR NOE SAMMEN

C

GJØR NOE MENINGSFYLT

for

for Folkehelsealliansen i Trøndelag

Sluttrapport, 13. juni 2019

av Prospera-teamet ved

Anne Guri Solem

Camilla Juul

Ann Elisabeth Wedø

Tor Martin Norvik

Kathrine Koren Bjerntnes

Anniken Aasen

Innhold

1	Forord	3
2	Prospera	3
3	Folkehelsealliansen i Trøndelag	3
4	Oppdraget – «bedre folks psykiske helse og velvære ved å styrke individuell motstandsdyktighet og å bygge samhørighet i lokalsamfunnet»	4
4.1	Formålet med prosjektet	4
4.2	Metodisk tilnærming	5
4.3	Kunnskapsinnhenting	5
4.4	Prosessen	6
5	Innsiktsarbeidet	7
5.1	Erfaringer fra Australia	7
5.2	Erfaringer fra Danmark	9
5.3	Tilbakemelding fra alliansepartnerne	13
5.4	Visjon, misjon og mål i 20-årig perspektiv – resultat av workshop	15
6	Konklusjoner - SWOT-analyse	17
6.1	Oppsummert styrker, svakheter, muligheter og trusler	18
7	Mål, strategier og tiltak for perioden 2019-2022	21
7.1	Visjon	21
7.2	Kritiske suksessfaktorer	22
7.3	Overordnede mål for perioden 2019-2022	22
7.4	Tiltak for prosjektperioden 2019-2022	23
8	Kommunikasjonsplan	27
8.1	Kommunikasjonsmessige hovedutfordringer	27
8.2	Kommunikasjonsmål	27
9	Oppsummering og veien videre	28
9.1	Teamet	29
10	Vedlegg	30

b) Foredrag hvor ABC-satsingen og Folkehelsealliansen er omtalt

Folkehelsealliansens leder *Steinar Krokstad* har vært svært aktiv med å spre informasjon og kunnskap om alliansens satsing på ABC-konseptet. Satsingen er blitt omtalt i følgende foredrag:

- 27.03.2019 Møte med Gjensidigestiftelsen. Levanger
- 03.05.2019 Presentasjon av Folkehelsealliansen og ABC satsingen. Bergen
- 15.05.2019 Leve hele livet. Trondheim
- 04.06.2019 NAV rådgivende overleger, sosiale ulikheter i helse. Stiklestad
- 17.06.2019 HUNT rådgivningsgruppe. Levanger
- 11.07.2019 Humorfestivalen. Høylandet
- 26.08.2019 Inderøy pensjonistlag. Straumen
- 05.09.2019 Forskningsseminar om ABC på HUNT forskningssenter. Levanger
- 09.09.2019 Avslutning av psykiatriprosjektet i HUNT4. Levanger
- 01.10.2019 Fagdag om psykisk helse for bærekraftig samfunnsutvikling. Steinkjer
- 01.10.2019 Frivillighet i et helseperspektiv. Kolvereid

c) Undervisning hvor ABC-satsingen og Folkehelsealliansen er omtalt

- 18.10.2019 Undervisning på NTNU masteremne FH3006 - Forebygging i praksis, Folkehelsealliansen og ABC. Trondheim

d) Forskning/masteroppgaver som omhandler ABC-konseptet

- *Hovedoppgave medisin NTNU*. Innlevert. Kristine Hatling Jystad. ABC for bedre mental helse blant ungdom i Norge. Operasjonalisering av ABC (act-belong-commit) indikatorer og assosiasjon til psykisk helse i Ung-HUNT3 (2006-08).
- *Hovedoppgave medisin NTNU*. Påbegynt. Markus Haug. ABC (Act, Belong, Commit) for bedre mental helse. Betydningen av aktivitet, sosial tilhørighet og meningsfullt engasjement for mental helse hos voksne i en norsk befolkning. En HUNT-studie.

e) Kan vi etablere en norsk hub for ABC i Trøndelag?

I Prospera-rapporten refereres det til Robert Donovan, en av grunnleggerne av ABC-modellen. Donovan har en pragmatisk innstilling til hvordan sikre nasjonal utbredelse av ABC. Det som fungerer best i ulike land/situasjoner er mest avgjørende. Han setter imidlertid som krav at det etableres en norsk hub (et nav) som koordinerer arbeidet i Norge. Dagens norske hub'en er en midlertidig ordning, og ettersom Trøndelag har kommet langt i å koordinere arbeidet er det mulig å få en hub hit. Det må være en uavhengig organisasjon som NTNU, fylkeskommunen eller en statlig virksomhet som tar hub-ansvaret. Folkehelsealliansen vil sammen med ABC-prosjektet jobbe videre for å se på mulighetene for å få etablert en norsk ABC-hub i Trøndelag.

f) ABC i Program for folkehelsearbeid i kommunene

Kommunene Indre Fosen, Åfjord, Bjugn, Ørland og Roan har etablert fellesprosjektet/-tiltaket «iLAG – sammen på fritida – attraktive møteplasser for barn og unge». Dette tiltaket er en utprøving av ABC-modellen og skal bli et helhetlig opplegg for barn og unge på Fosen.

Lierne kommune satser også på ABC-modellen i sin tilnærming til Program for folkehelsearbeid. Lierne har valgt de yngste skolebarna som målgruppe når de skal utvikle tiltak.

g) Annet med relevans til ABC-satsingen – fagdag «Hvordan forstå migrasjonsfamilien?»

Migrasjonshelsenettverket i nordre del av Trøndelag (Helse Nord-Trøndelag, Kommunenes sentralforbund, KS og Fylkesmannen i Trøndelag) arrangerte sin årlige fagdag på Statens hus i Trondheim 3. april 2019. Hensikten med samarbeidet er å få en mer effektiv fagutvikling innen migrasjonshelse i regionen. Samarbeidet styrker kompetansen om migrasjonshelse og samarbeidet mellom ulike etater som gir tilbud til denne gruppen i Trøndelag.

Fra venstre: Gerd Janne Kristoffersen assisterende fylkesmann i Trøndelag, Marit Stene Severinsen Oslo universitetssykehus, Stina Mostervik Stjørdal kommune og Arne Okkenhaug, Helse Nord-Trøndelag

Fagdagen samlet 125 deltakere fra hele Trøndelag. Tema var «*Hvordan forstå migrasjonsfamilien?*». Hovedforeleser var jordmor Marit Stene Severinsen fra Oslo universitetssykehus. Hun hadde innlegg om sine erfaringer fra oppdrag for «Leger uten grenser», og om trygg fødsel med flerkulturell doula (fødselsmedhjelper). Jorunn Gran fra RVTS Midt bidro med fakta om flyktningfamilien. Praktiske eksempler på likeverdige helsetjenester for familien, foreldreveiledningsprogram og lærings- og mestringstilbud til flyktningfamilier ble presentert fra Trondheim og Steinkjer kommuner i samarbeid med spesialisthelsetjenesten.

Steinkjer 1. oktober 2019

Steinar Krokstad (leder)	Kristine Svendsen (nestleder)	Paul Georg Skogen (AU-medl.)
Frode Tiller Skjervø (AU-medl.)	Dina von Heimburg (AU-medl.)	Frode Mo/Betsy Sand (AU-medl.)
Kyrre Kvistad (sekretær)		